

GPSR – Yleinen tuoteturvallisuusasetus ja puutuotteet

Kenelle? Kuluttajille tarkoitettujen puutuotteiden valmistajille, maahantuojoille ja jakelijoille (esim. huonekalut, sisustustuotteet, pihakalusteet, DIY-tarvikkeet).

Milloin? GPSR ((EU) 2023/988) on suoraan sovellettava EU-asetus. Suomessa sitä täydentää kansallinen laki; käytännössä velvoitteet ovat voimassa nyt.

Valvonta: Tukes (Suomessa).

Mistä saan lisätietoa?

- TUKES on laatinut oheisen koulutusmateriaalin, täältä pystyt tyhjentävästi opiskelemaan GPSR-asetuksen sisällön ja vaikutukset.
[Koulutus: Yleinen tuoteturvallisuusasetus GPSR | Tukes Kampus](https://kampus.tukes.fi/course/view.php?id=214)
<https://kampus.tukes.fi/course/view.php?id=214>
- Kattavampaa yleistietoa löydät tästä linkistä:
[Yleiset kulutustavarat | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/yleiset-kulutustavarat)
<https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/yleiset-kulutustavarat>

Mitä GPSR on ja milloin sitä sovelletaan?

- EU:n yleinen tuoteturvallisuusasetus **GPSR, (EU) 2023/988** korvasi vanhan direktiivin ja sitä on sovellettu **13.12.2024** alkaen.
- Suomessa sitä täydentää kansallinen **Laki kuluttajatuotteiden turvallisuudesta (184/2025)**, joka tuli voimaan **5.5.2025** ja nimeää mm. Tukesin valvontaviranomaiseksi sekä toi uuden seuraamusmaksun.

1) Soveltuminen puutuotteisiin

- GPSR koskee **kaikkia kuluttajatuotteita**, ellei erityissääntely kata turvallisuutta kokonaan (esim. lelut, sähkölaitteet).
- **Rakennustuotteet (Rakennustuoteasetus CPR)**: jos tuote päätyy kuluttajalle tai rakennustuoteasetus (CPR) ei kata jotakin turvallisuusriskiä, GPSR täydentää.
- Ammattikäyttöön tarkoitetut tuotteet eivät kuulu GPSR:n ytimeen, ellei niitä markkinoida/voida kohtuudella olettaa käytettävän myös kuluttajaympäristössä.

2) Valmistajan ydinvelvoitteet

a) Riskienhallinta ja dokumentointi

- Tee sisäinen riskianalyysi: tunnista vaarat (mekaaninen, kaatuminen/puristuminen, tukehtuminen, kemikaalit/pintakäsittelyt, paloriski, terävät reunat), arvioi vakavuus × todennäköisyys, määritä suojatoimet.
- Laadi tekninen asiakirja (vapaamuotoinen):
 - tuotteen yleiskuvaus ja olennaiset turvallisuuteen vaikuttavat ominaisuudet
 - viittaukset sovellettuihin standardeihin/testeihin/selvityksiin
 - riskianalyysin johtopäätökset ja toteutetut hallintatoimet
- Säilytä 10 vuotta ja toimita viranomaiselle pyynnöstä.

b) Tiedonanto kuluttajalle

- Selkeät kokoamis-, asennus-, käyttö- ja huolto-ohjeet.
- Varoitukset (esim. seinäkiinnitys kaatumisriskin estämiseksi, ikärajat/valvontatarve).
- Valmistajan tiedot: nimi/toiminimi/tavaramerkki sekä posti- ja sähköpostiosoite tuotteessa, pakkauksessa tai mukana tulevassa asiakirjassa.

c) Jäljitettävyys ja markkinaseuranta

- Pidä menettelyt onnettomuuksien ja vaaratilanteiden seurantaan.
- Ilmoita viipymättä vakavista tapauksista toimivaltaiselle viranomaiselle (EU:n Safety Business Gateway -kanava).
- Varaudu takaisinkutsuihin: selkeä prosessi sekä kuluttajalle tarjottava korjaus/vaihto/hyvitys vaarallisen tuotteen tapauksessa.

d) Verkkokauppa ja markkinapaikat

- Varmista, että verkkoilmoituksessa on kaikki GPSR:n edellyttämät tuote- ja yhteystiedot, ja että markkinapaikan roolit/velvoitteet on huomioitu.

3) “Turvallinen tuote” – käytännön tulkinta puutuotteille

- **Rakenne ja vakaus:** ei kaatumista tai rakenteellista pettämistä tavanomaisessa/ennakoitavassa käytössä koko elinkaaren ajan.
- **Materiaalit/pinnat:** ei haitallisia kemikaaleja tavanomaisessa käytössä; kestää tavanomaisen kulutuksen ilman vaarallista lohkeamista.
- **Kokoaminen/asennus:** ohjeet ehkäisevät virheasennusta; mukana tarvittavat kiinnitystarvikkeet tai selkeä vaatimustieto (esim. seinäkiinnityskriteerit).

- **Kohderyhmä:** lapsille tarkoitetuissa tuotteissa riskitason on oltava vastaavasti alempi; pienten osien/tukehtumisriskin arviointi.

4) Suhde muihin säädöksiin ja standardeihin

- Noudata soveltuvia EN-standardeja (esim. huonekalujen mekaaniset testit, pintakäsittelyjen turvallisuus).
- Jos tuote on sekä CPR-rakennustuote että kuluttajatuote (esim. sisäkäyttöön myytävä puinen portaikko), arvioi molemmat näkökulmat: suorituskyky (CPR) ja turvallisuus (GPSR).

5) Pikatarkistuslista

- Tuote kuuluu kuluttajatuotteisiin → GPSR soveltuu (täydentää tarvittaessa CPR:ää).
- **Riskianalyysi** tehty, hallintatoimet määritetty ja dokumentoitu.
- **Tekninen asiakirja** koottu ja arkistoitu (10 v).
- **Ohjeet & varoitukset** selkeät; kieli myyntialueen mukaan.
- **Valmistajan tiedot** (nimi + posti- ja sähköposti) tuotteessa/pakkauksessa/mukana.
- **Seuranta & ilmoitus:** prosessi onnettomuuksille; kanava viranomaisilmoitukselle määritetty.
- **Takaisinkutsu:** mallipohjat ja kuluttajahyvityksen periaatteet valmiina.
- **Verkkokauppa:** tuotesivulla vaaditut tiedot näkyvillä.

Huomio käytäntöön

Monelle valmistajalle kyse on hyvien käytäntöjen formalisoimisesta. Uutta on erityisesti kirjallinen riskianalyysi/tekninen aineisto, viranomaisilmoitukset vakavista tapauksista sekä takaisinkutsujen menettelyt ja kuluttajahyvitykset.